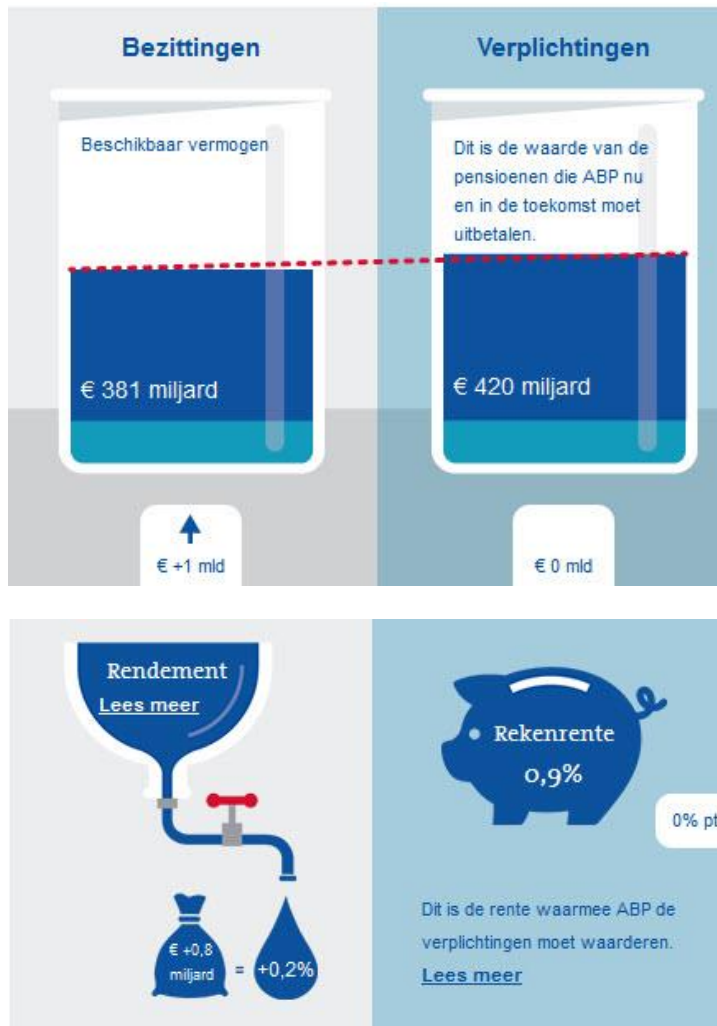

Opgave 1. Rekenrente en contante waarde

Van het pensioenfonds ABP is over het jaar 2015 het volgende bekend:

Voor het gemak gaan we er van uit dat de verplichtingen over gemiddeld 20 jaar moeten worden voldaan. Bereken aan de hand van de gegevens van het ABP het volgende:

1. De contante waarde van de verplichtingen.
2. De dekkingsgraad van het ABP
3. Leg uit waarom de overheid en DNB relatief voorzichtig zijn met de hoogte van de rekenrente.
4. Leg uit dat werkelijke rendementen van pensioenfondsen, net als de conjunctuur, in de loop van de tijd sterk zullen schommelen.